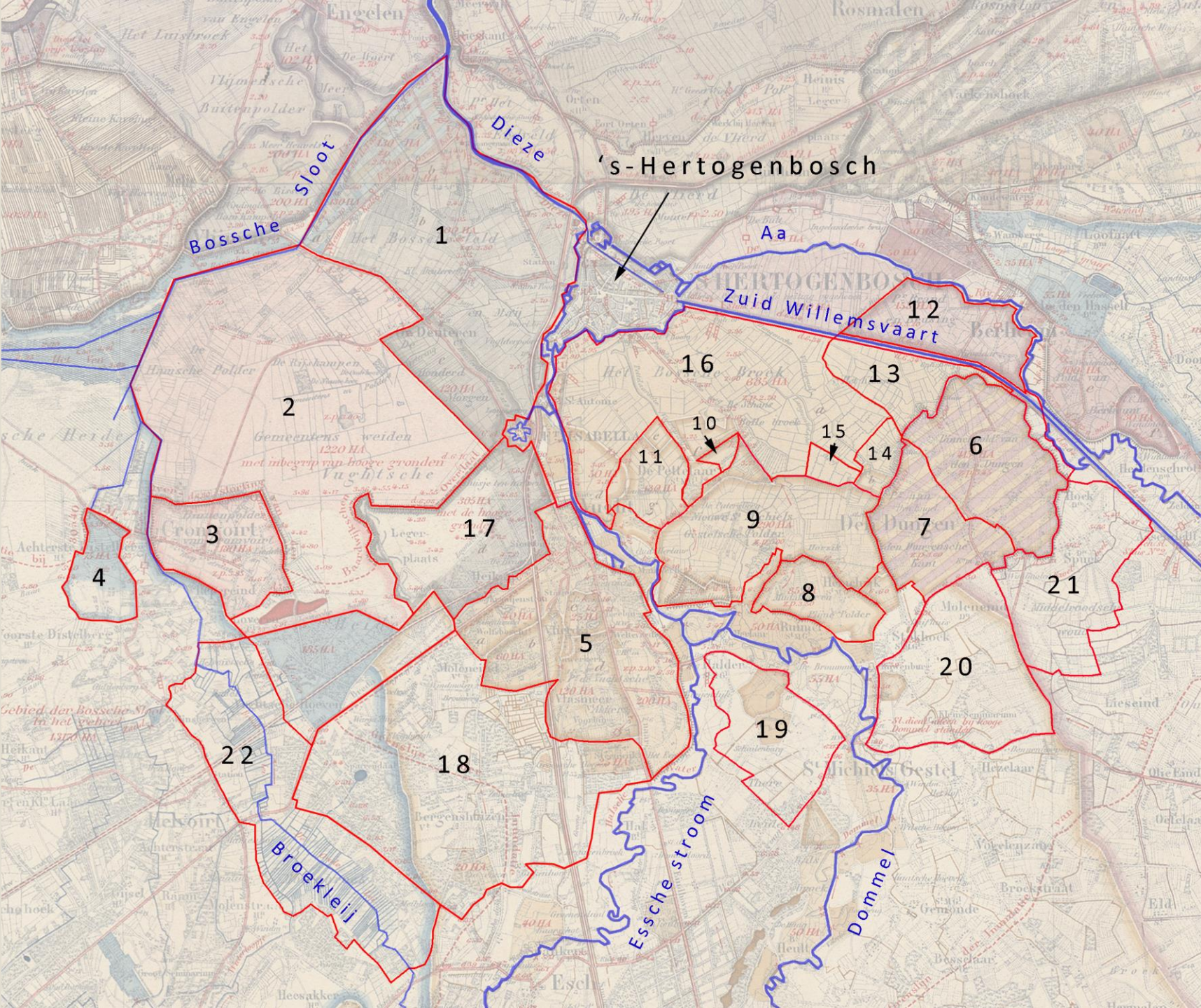

POLDERS EN DIJKEN

- Over polders die zouden opgaan in het waterschap de Dommel is nog maar weinig gepubliceerd.
- Maasdijken bij Den Bosch: archeologisch vanaf eind 12de eeuw en in geschreven bronnen 13de eeuw. Ontwikkeling van west naar oost
- Daarna ontstaan de polders

- 23 polders
- Tussen 1400 en 1942
- Globaal van Noord-west naar zuid-oost; van nat naar iets minder nat

R.16

Kaart van de haren der Beersche Maas ten oosten van de Wijze.

Schaal van de 50000.

Stuiven en Overlaten
 in deze kaart zijn de polders van
 Eupel en Meerswijk en van der Wijze
 naar de Beersche Maaswateren te onderscheiden.

Eupel en Meerswijk
 Grondoppervlakte 11,500.000 m²
 Grondoppervlakte 11,500.000 m²
 Wateroppervlakte 1,000.000 m²
 De overlaten zijn 500.000 m²
 van der Wijze

Beersche Overlaat
 De overlaat is lang 8000 m en heeft ten oosten van de overlaat een breedte van 10.00 m en 0.5 m diepte.
 De overlaat is 2500 m breed.
 De overlaat is 10.50 m breed.
 De overlaat is 10.50 m breed.
 De overlaat is 10.50 m breed.

Beersche Overlaat
 De overlaat is lang 8000 m en heeft ten oosten van de overlaat een breedte van 10.00 m en 0.5 m diepte.
 De overlaat is 2500 m breed.
 De overlaat is 10.50 m breed.
 De overlaat is 10.50 m breed.
 De overlaat is 10.50 m breed.

Verklaring

De haren der Beersche Maas
 in deze kaart zijn de polders van
 Eupel en Meerswijk en van der Wijze
 naar de Beersche Maaswateren te onderscheiden.

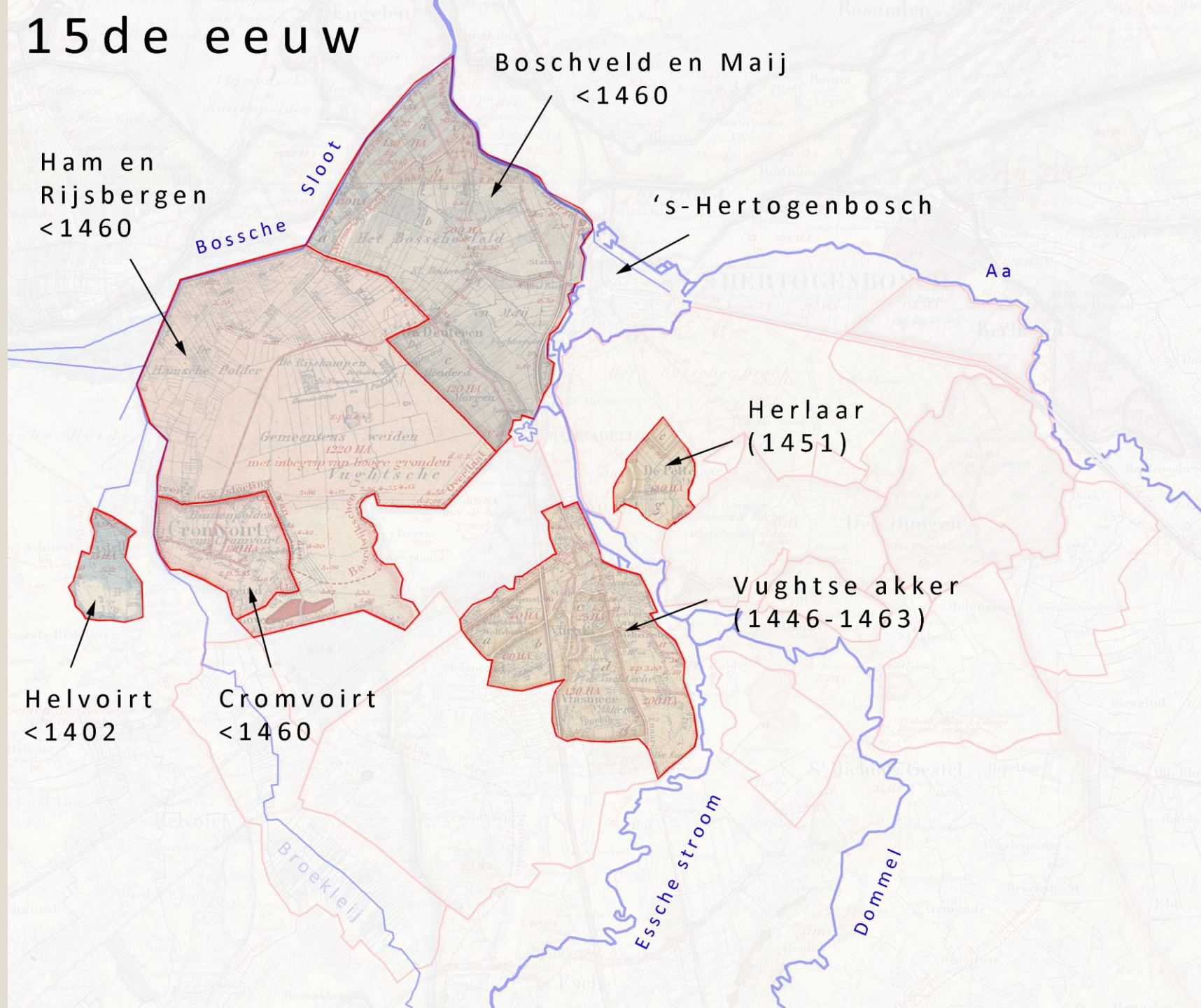
De haren der Beersche Maas
 in deze kaart zijn de polders van
 Eupel en Meerswijk en van der Wijze
 naar de Beersche Maaswateren te onderscheiden.

De haren der Beersche Maas
 in deze kaart zijn de polders van
 Eupel en Meerswijk en van der Wijze
 naar de Beersche Maaswateren te onderscheiden.

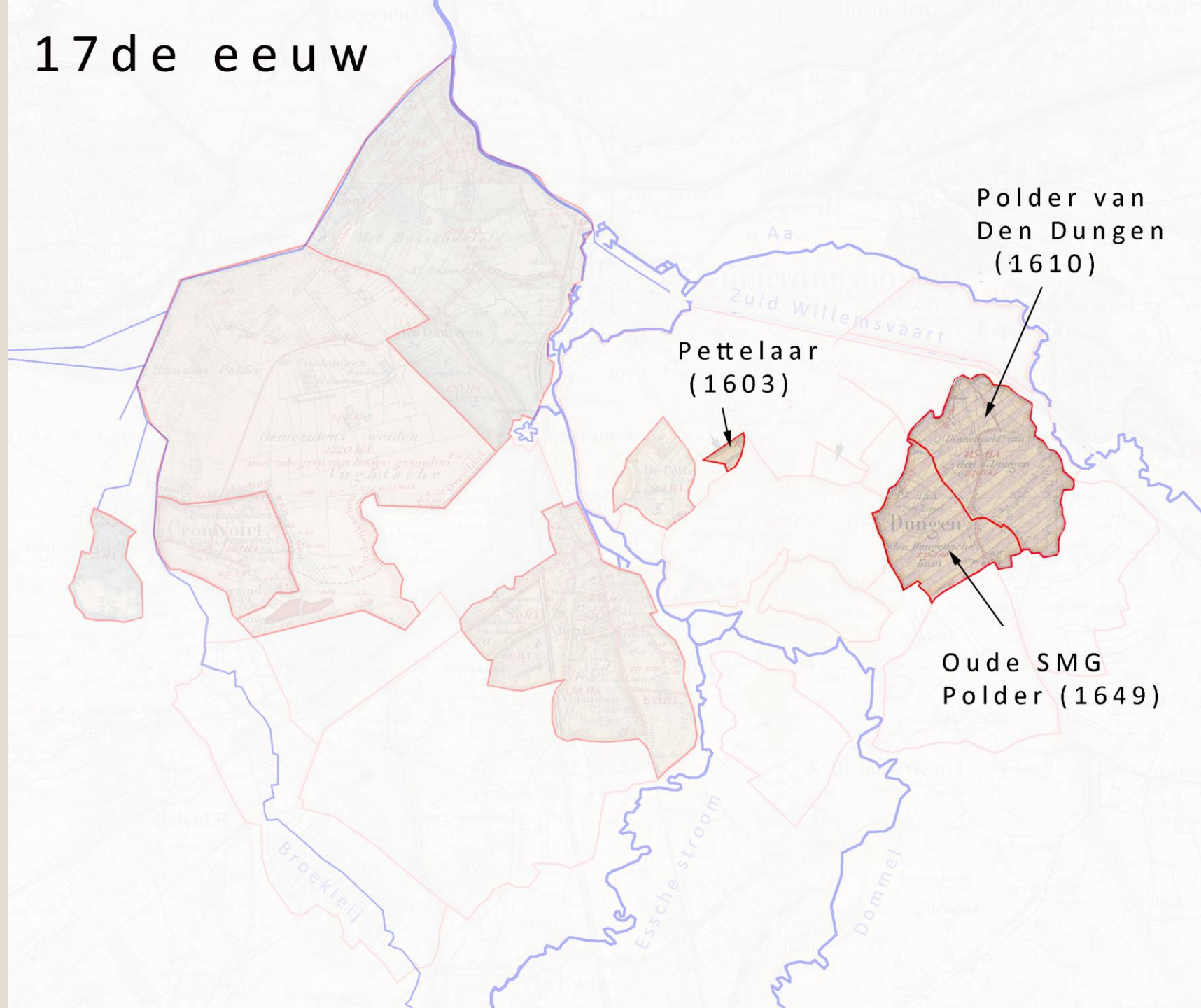
Toenemende wateroverlast

15de eeuw

17de eeuw

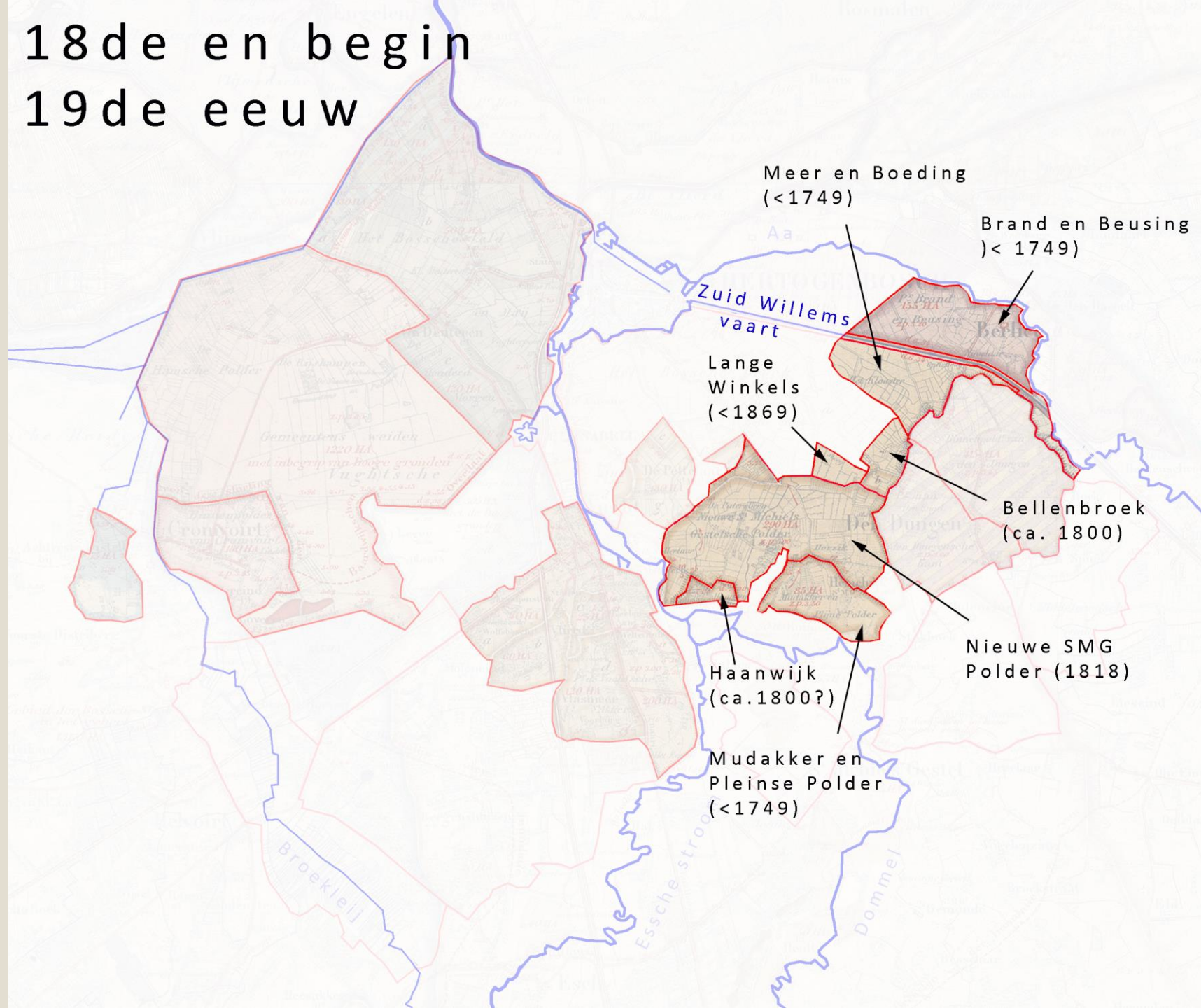

Polder van
Den Dungen
(1610)

Pettelaar
(1603)

Oude SMG
Polder (1649)

18de en begin 19de eeuw

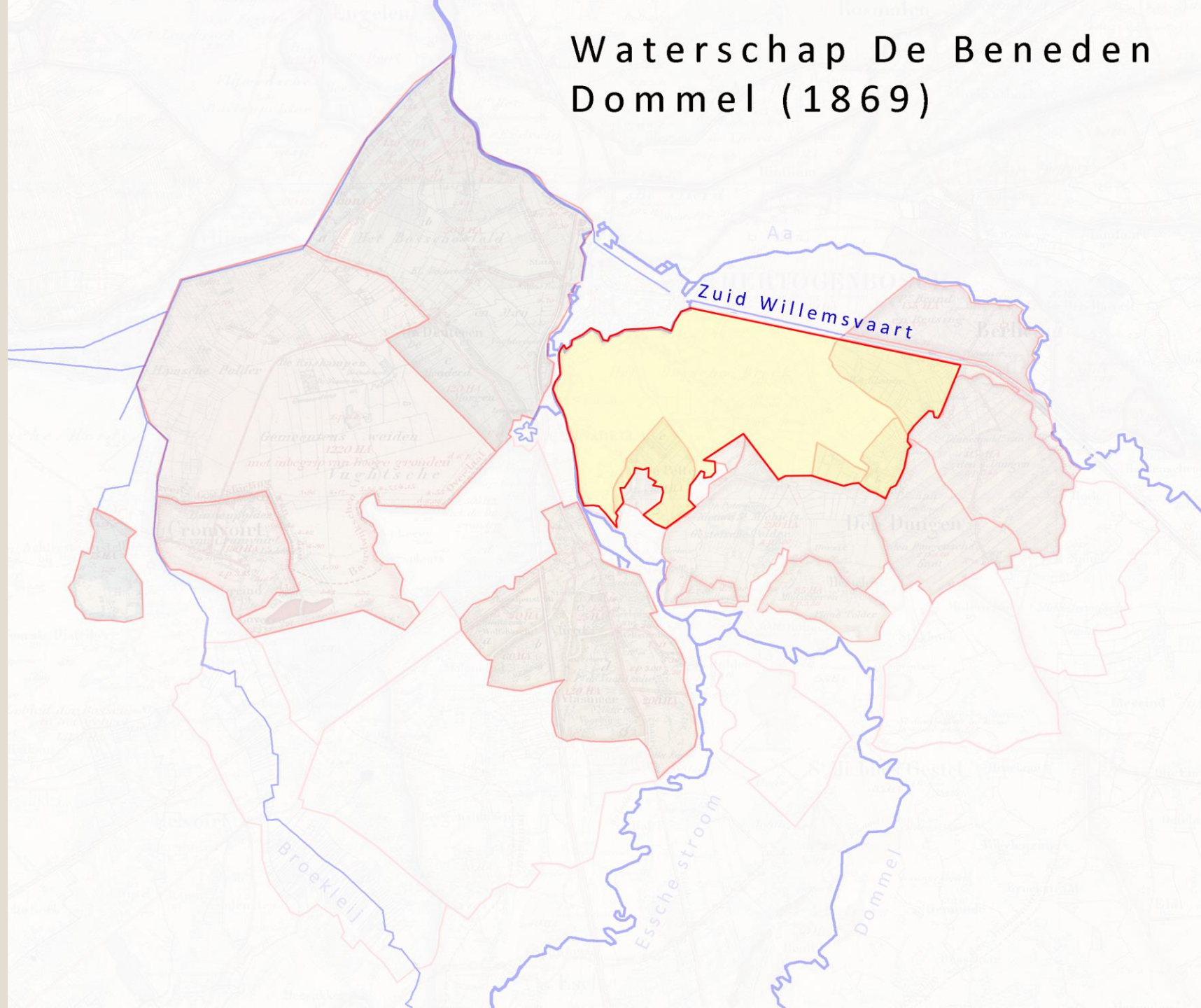
Oprichting waterschap de Dommel

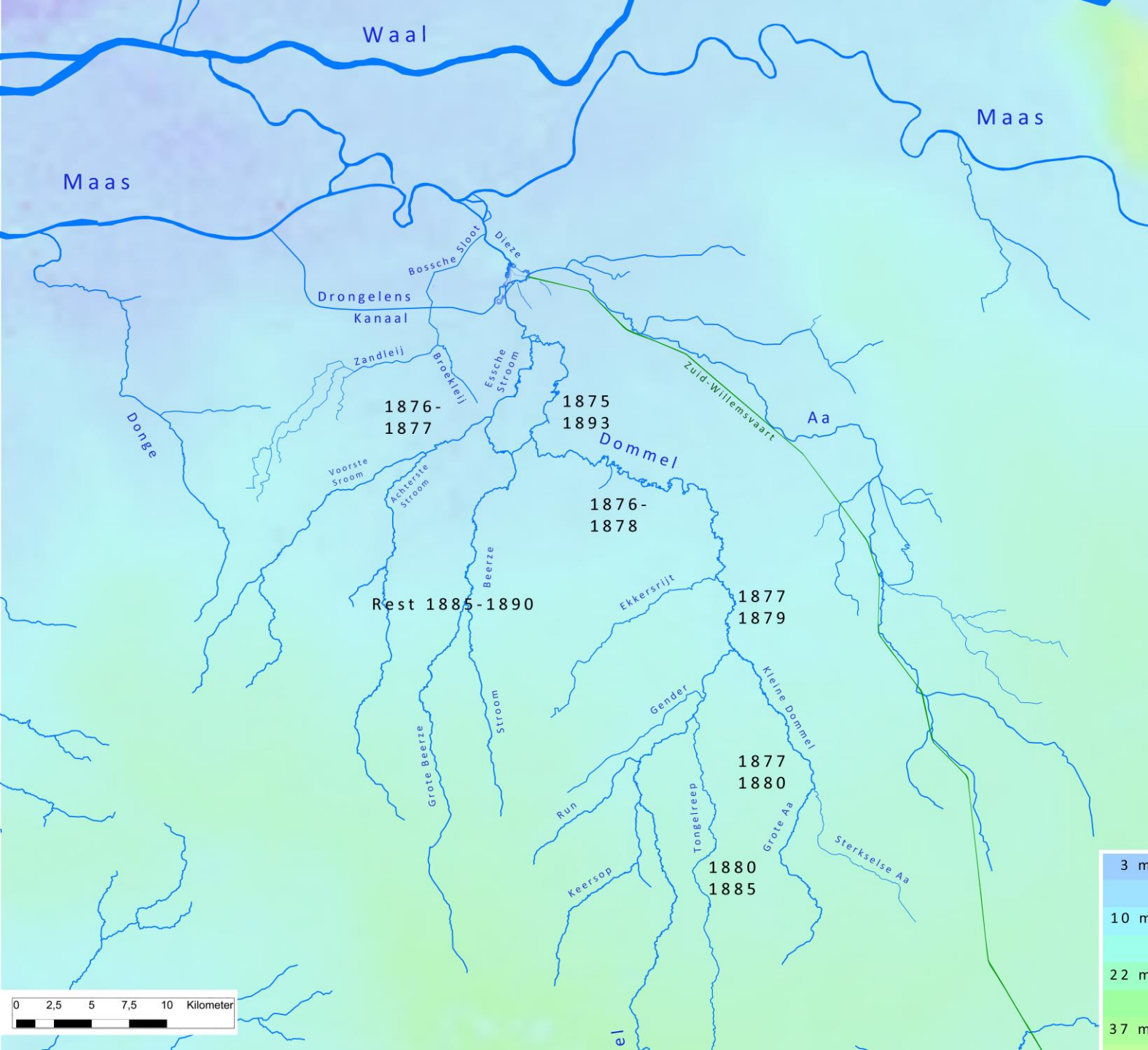
- In België in 1846 twee nieuwe kanalen gereed; Kempische vaart en kanaal Dessel-Turnhout
- Vloeiweiden die afwaterden op de Dommel, overlast
- 1863 Maastractaat: beperking van hoeveelheid af te tappen water, verbetering afvloeing via Maas, ZWV en Dommel, bijdrage kosten België
- Daarvoor was een waterschap nodig, in 1863 door GS opgericht (de eerdere polders waren allemaal burgerinitiatieven)
- Protesten van gemeenten: kost geld en de schouw voeren konden ze zelf wel. Lange tijd geen zichtbare voordelen.
- Verdeling bijdragen van aanliggende percelen ging erg moeizaam. Gevolgen verschillend, districten met verschillende tarieven.
- Pas in 1872 werd de omslag goedgekeurd.

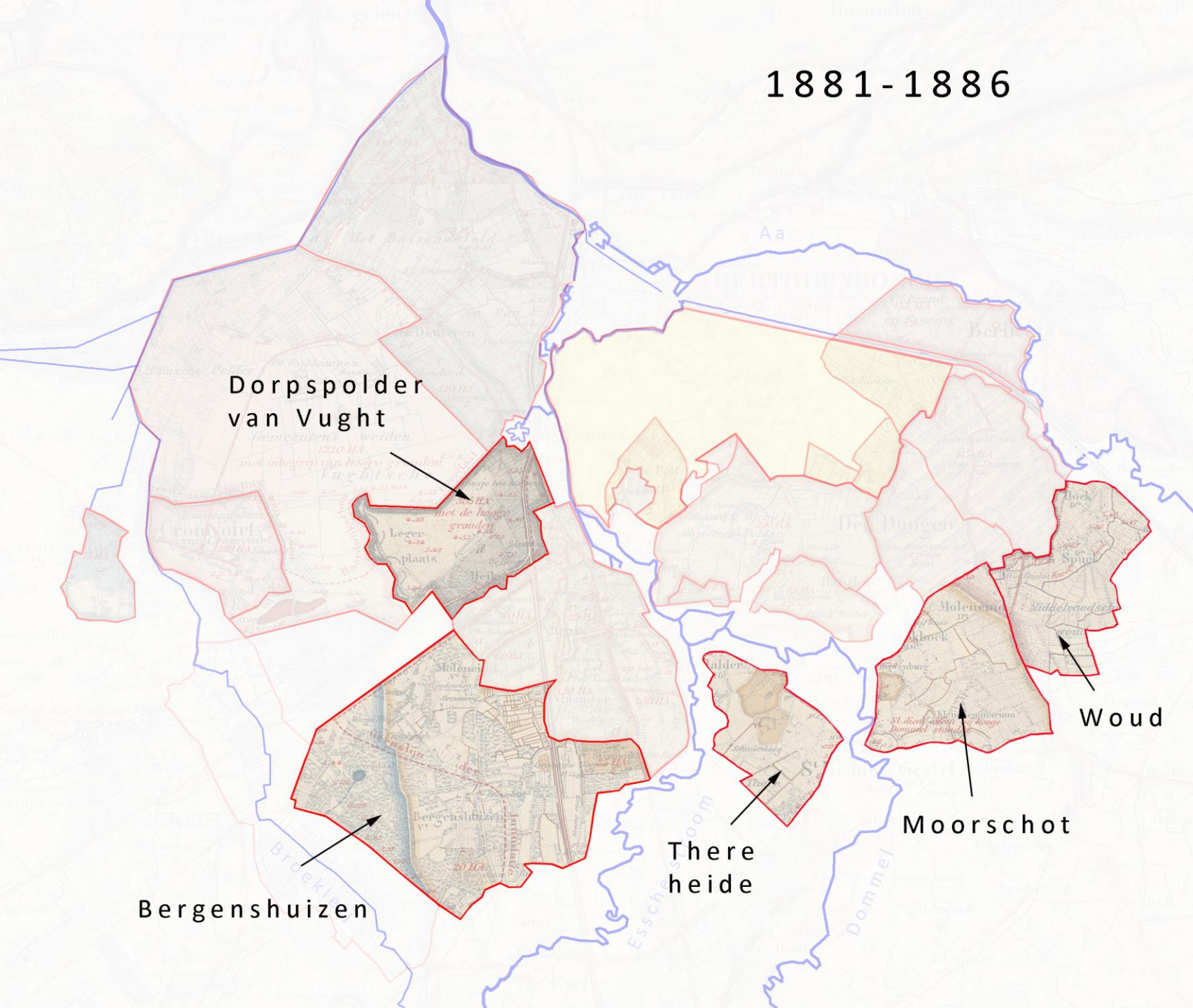
Waterschap De Beneden Dommel (1869)

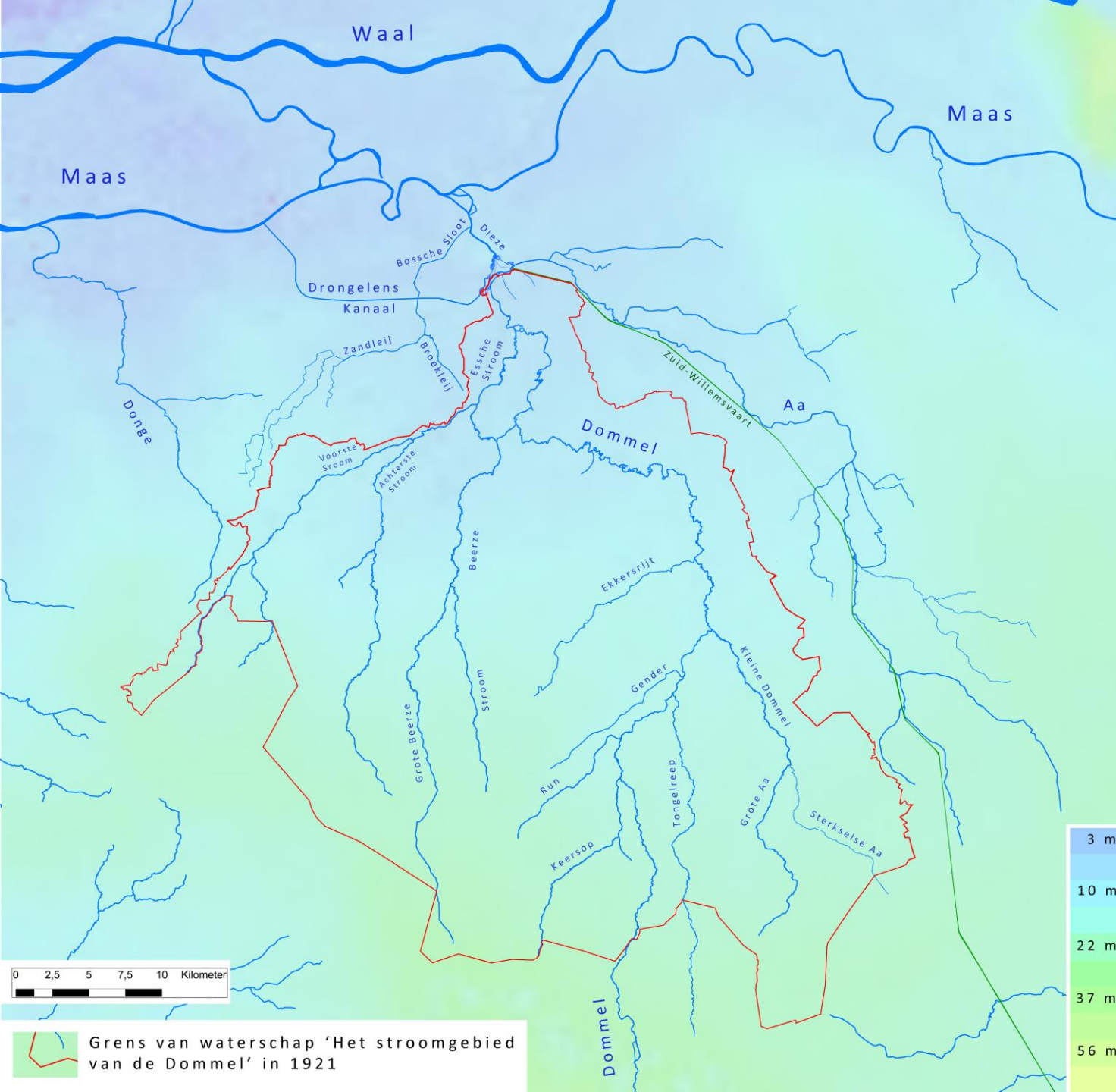
- Verbreden
- Verdiepen
- Afsnijden van bochten
- Aanleggen van kaden

1881-1886

Ondertussen werden tussen 1881 en 1886 vijf nieuwe polders opgericht als gevolg van zware overstromingen

In 1921 kwamen alle percelen in het stroomgebied onder het waterschap

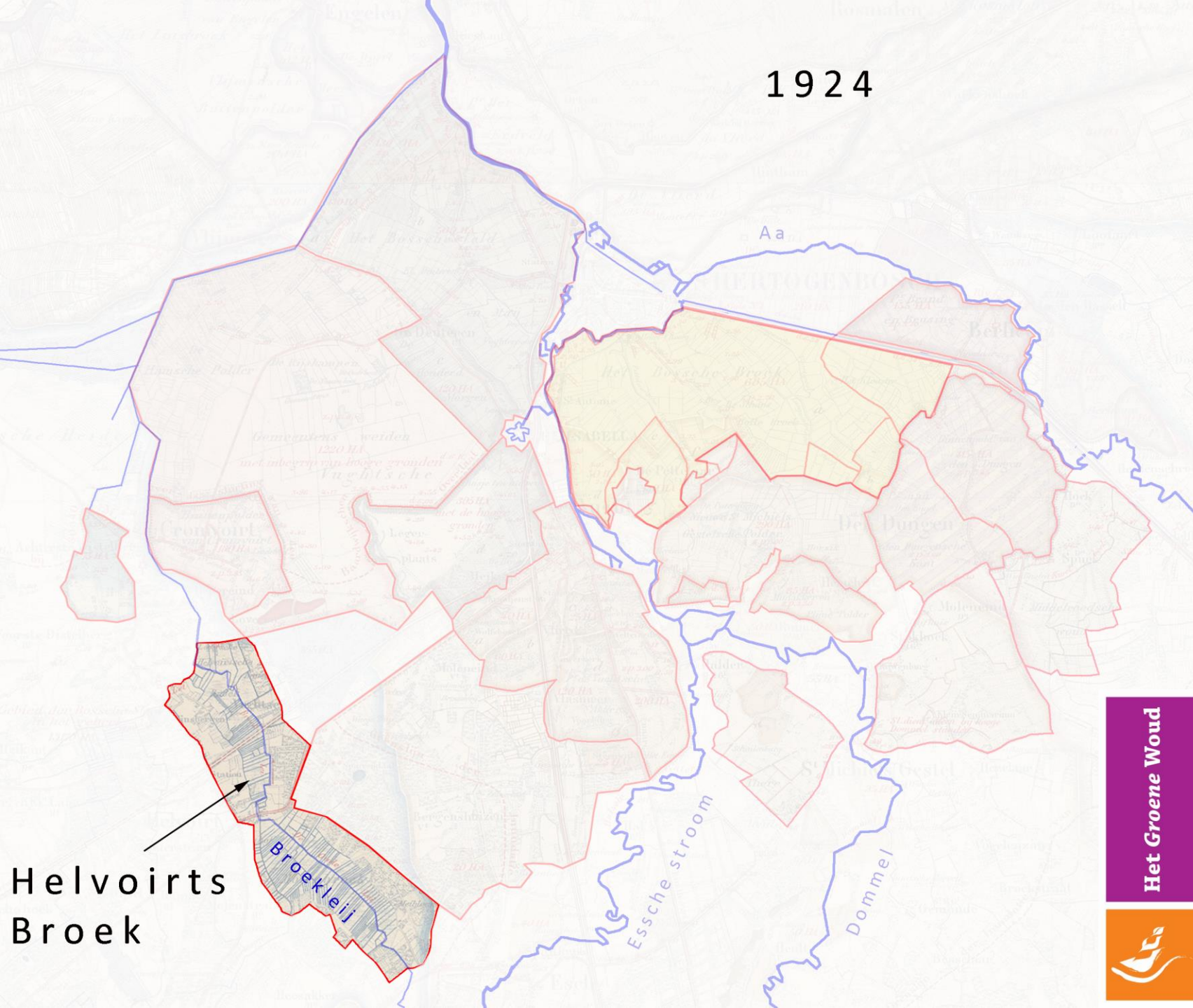
Zware protesten, actiegroep.

Slogan: 'De Rommel van de Dommel'

Maar mocht niet baten

1924

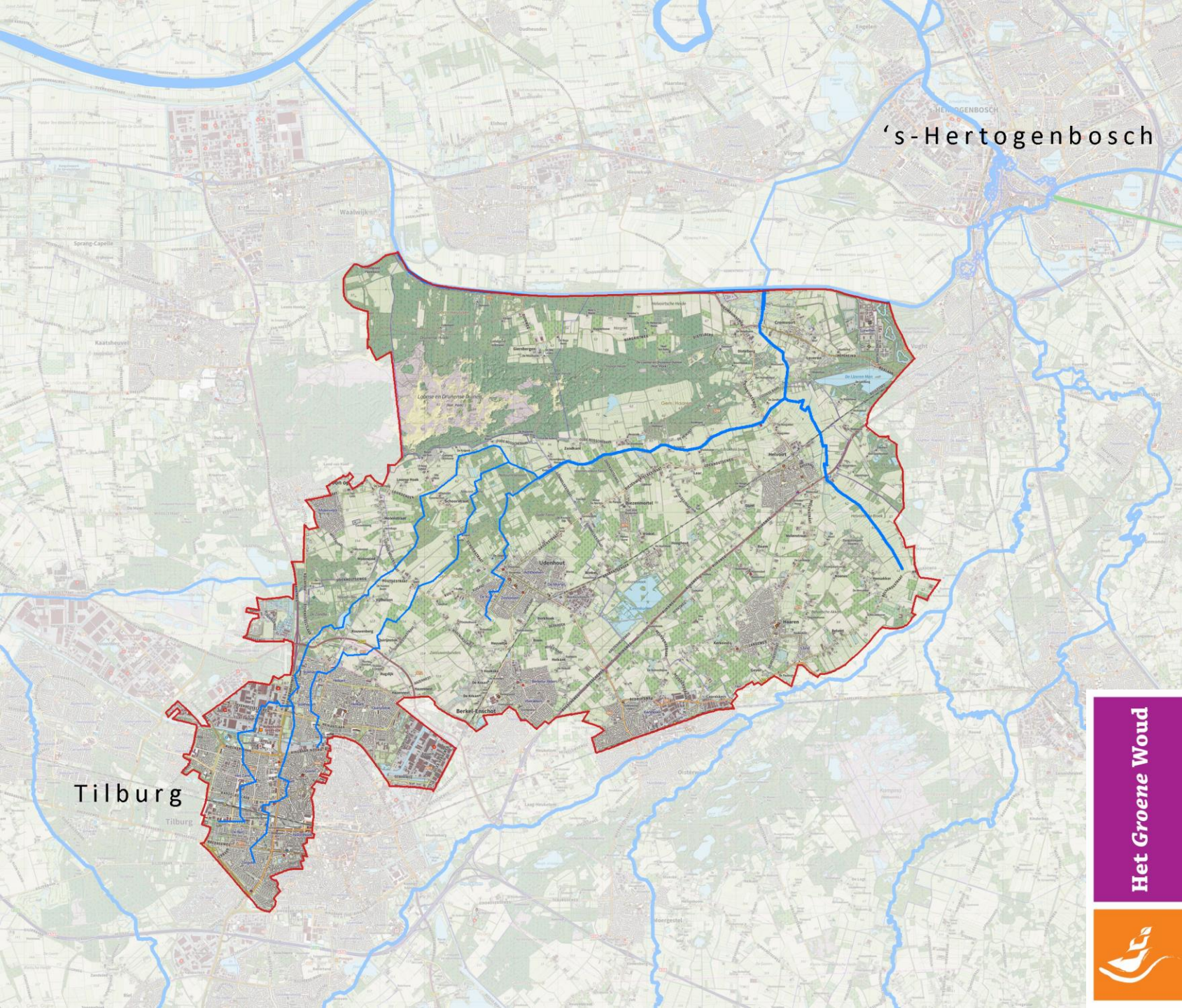
Jonkheer Hendrik Huijdecoper uit Zeist en Cornelis Hoek, kochten gronden op.

Afwateringskanaal van ruim 3 km naar Drongelens kanaal, Geen dijken of kades.

In 1924 toestemming van GS voor het oprichten van een waterschap

Het Groene Woud

In 1942 oprichting
van Waterschap
de Zandleij

Het Helvoirts
Broek werd er
een deel van

Evenals delen
van Bergenhuizen
en Ham en
Rijskampen

Het Groene Woud

Fusies vanwege betere efficiency

- 1935 drie polders van Vught

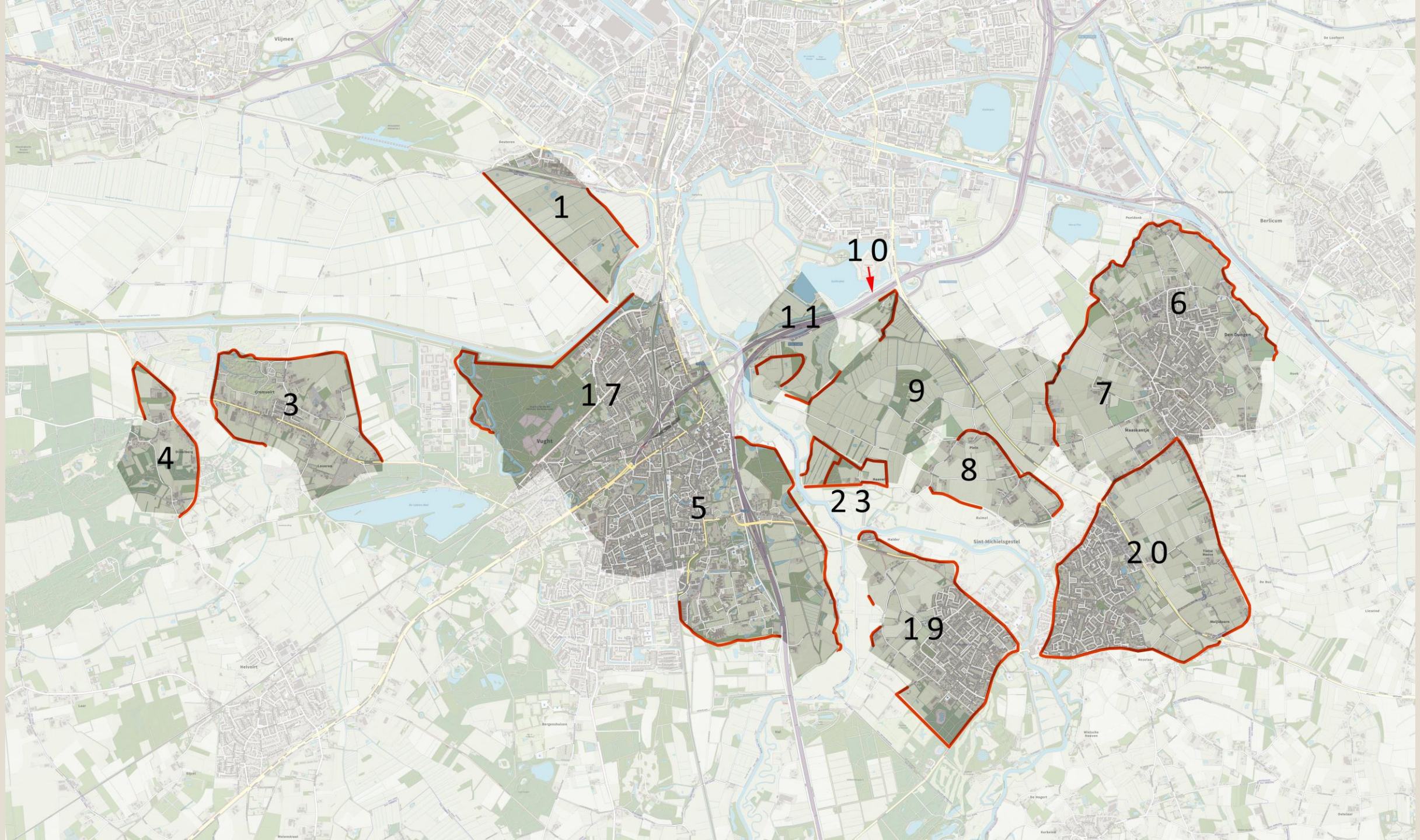
Fusies vanwege ruilverkavelingen

- 1958 Bossche Broek (Den Dungen, Oude en nieuwe SMG Polder en Mudakker en Plein fuseerden met Beneden Dommel)
- 1963 Maas en Diezepolders (Boschveld en Maij)

Fusies vanwege waterzuiveringen (wet 1970)

- Thereheide (1973), Moorschot (1973), Vught (1975), Beneden Dommel (1992), Zandleij 1992, allemaal gefuseerd met waterschap De Dommel

1

3

4

17

5

10

11

6

7

9

8

23

19

20

Dank voor uw aandacht !

